

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.707.066 Національного
університету цивільного захисту
України, доктору наук з державного
управління, професору, заслуженому
працівнику освіти України
Світлані ДОМБРОВСЬКІЙ

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензована дисертаційна робота здобувача Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні», свідчить про актуальність вибраної теми, обґрунтованість своїх наукових суджень та висновків, а також наукову новизну та цінне практичне значення отриманих результатів.

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Публічно-приватне партнерство (ППП) є перспективною формою співробітництва між державним і приватним секторами для реалізації суспільно значущих проектів у різних секторах економіки. Воно дозволяє залучити додаткові ресурси, розподілити ризики та відповідальність, підвищити ефективність управління державною власністю. В умовах бюджетних обмежень та зростаючих суспільних потреб PPP стає дієвим інструментом модернізації інфраструктури, поліпшення якості публічних послуг, стимулювання інновацій та економічного розвитку територій.

Незважаючи на досить велику загальну кількість праць з проблем публічно-приватного партнерства, в умовах посилення глобалізації, вирішення потребують наукові проблеми дослідження підходу до реалізації публічно-приватного партнерства в державі, розвинути парадигму реалізації

публічно-приватного партнерства, механізму розвитку кластерної моделі публічно-приватного партнерства.

Потреба в теоретичному, методологічному та практичному вирішенні окреслених проблем підтверджує актуальність дисертаційної роботи.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступінь їх обґрунтованості та достовірності.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка науково-практичних рекомендацій з удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі завдання:

- з'ясувати і узагальнити принципи публічно-приватного партнерства, які формують основу партнерських відносин держави і бізнесу;
- визначити особливості та ключові переваги публічно-приватного партнерства для публічних і приватних акторів;
- обґрунтувати організаційно-економічні засади створення та функціонування організаційних структур публічно-приватного партнерства для ініціювання, організації та супроводу проектів публічно-приватного партнерства;
- розробити механізми управління ризиками публічно-приватного партнерства в сучасних умовах;
- визначити методичні підходи до вибору оптимальної форми та моделі публічно-приватного партнерства;
- розробити концептуальну модель організації ефективної взаємодії публічних, приватних та громадських організацій в Україні в рамках публічно-приватного партнерства.

Об'єкт дослідження – реалізація публічно-приватного партнерства.

Предмет дослідження – публічне управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних

методів, зокрема: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, порівняння, класифікація – для дослідження сутності, ознак, принципів, форм та моделей ППП, виявлення його переваг та ризиків; системний підхід – для обґрунтування концептуальних засад організації взаємодії партнерів в рамках ППП; статистичний аналіз – для оцінки сучасного стану та динаміки розвитку ППП в Україні; метод прогнозування – для визначення перспектив та потенційних напрямів розвитку ППП; компаративний аналіз – для виявлення спільних рис та відмінностей у практиках ППП різних країн; структурно-функціональний аналіз – для дослідження організаційної структури управління розвитком ППП та функцій його суб'єктів; метод моделювання – для розробки та візуалізації механізмів управління розвитком ППП на національному та місцевому рівнях.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій з удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

Найбільш суттєві результати, що характеризують наукову новизну дослідження, полягають в тому, що уперше:

- розроблено концептуальну модель організації ефективної взаємодії публічних, приватних та громадських організацій в рамках ППП на основі методології проектного менеджменту, яка, на відміну від існуючих підходів, передбачає чіткий розподіл ролей та відповідальності партнерів на всіх етапах проектного циклу, використання інструментів залучення громадськості до ініціювання, планування та моніторингу проектів, а також орієнтацію на досягнення вимірюваних суспільно значущих результатів, узгоджених всіма партнерами.

Автором удосконалено - методичні підходи до вибору оптимальної форми та моделі ППП для реалізації суспільно значущих проектів шляхом розробки багатокритеріальної матриці оцінювання їх відповідності цілям

проекту, галузевій специфіці, інвестиційному потенціалу та характеру розподілу ризиків, що, на відміну від поширених одномірних підходів, дозволяє комплексно врахувати техніко-економічні, правові, фінансові та соціальні аспекти проекту, та механізми управління ризиками ППП шляхом розробки процедур їх ідентифікації, якісного та кількісного оцінювання, оптимального розподілу між публічним і приватним партнерами відповідно до їхньої здатності впливати на відповідні ризики, розробки стратегій та заходів їх мінімізації, а також моніторингу та контролю ризиків протягом усього життєвого циклу проекту ППП.

В роботі дістали подальшого розвитку - організаційно-економічні засади створення та функціонування центрів ППП на місцевому рівні як спеціалізованих інституцій з ініціювання, організації та супроводу проектів ППП, що, на відміну від існуючої практики, передбачають паритетне представництво публічних, приватних та громадських партнерів в органах управління, прозоре бюджетування та підзвітність, надання комплексних послуг з консультаційно-методичної та інформаційної підтримки і систематизація принципів ППП (рівноправності, узгодження інтересів, справедливого розподілу ризиків і вигод, прозорості та підзвітності, суспільної значущості, гарантій прав партнерів тощо), які формують ціннісну основу партнерських відносин держави і бізнесу та критерії оцінювання успішності проектів ППП, а також обґрунтування ключових переваг ППП (можливості залучення приватних інвестицій, управлінського досвіду та інноваційних технологій, підвищення ефективності управління державними активами, розподілу ризиків, покращення якості публічних послуг, розвитку інфраструктури тощо) та ризиків (недооцінки вартості та складності проектів, опортунізму приватного партнера, втрати державою контролю над суспільно важливими активами та послугами, зниження конкуренції, недостатнього врахування суспільних інтересів тощо), а також напрямів їх збалансування та мінімізації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що

теоретичні положення дисертаційної роботи доведено до рівня конкретних механізмів, заходів та пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази публічно-приватного партнерства, розвитку інституційної інфраструктури, запровадження методології управління проектом циклом публічно-приватного партнерства та інструментів міжсекторної взаємодії, створення платформ публічно-приватного діалогу. Запропоновані рекомендації можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування при розробці та реалізації політики розвитку ППП в Україні, а також інституціями громадянського суспільства та бізнес-асоціаціями при ініціюванні та впровадженні проектів ППП. Результати дисертаційного дослідження упроваджені в діяльність Харківського обласного центру зайнятості (довідка про впровадження № 7-799/24/1 від 13.03/2024) та Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної військової адміністрації (довідка про впровадження від № 11-290/01/01 від 19.07.2024 р).

Матеріали дисертаційного дослідження викладено у 7 публікаціях, зокрема це: 4 статті, із них 1 – у міжнародному спеціалізованому виданні за напрямком, а також 3 тези доповідей у збірниках матеріалів наукових форумів. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 15 др.арк.

Загальні висновки дисертаційної роботи в повній мірі відповідають її змісту, вміло та конкретно представляючи основні результати дослідження. Варто відзначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій надані наукові результати мають теоретичну та практичну значимість. Безсумнівним доробком здобувачки Горстки Оксани Віталіївни є досить вдале поєднання в ході дослідження своїх наукових міркувань з практикою управлінської діяльності у період суспільних трансформацій в Україні. Як позитивний фактор слід відзначити очевидний творчий пошук молодої науковиці, що проявився у викладенні самостійних суджень та свого

критичного ставлення щодо окремих аспектів публічного регулювання. Підсумовуючи, треба зазначити, що незважаючи на значну кількість поставлених завдань, дисертантка вирішила їх доволі успішно.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, маємо певні зауваження:

1. В дисертації дуже обмежена кількість статистичних даних, зустрічаються певні стилістичні недоліки.

2. У висновках дисертації недостатньо переконливо висвітлені узагальнення та пропозиції стосовно організаційно-економічних засад, створення та функціонування центрів ППП на місцевому рівні як спеціалізованих інституцій.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про

затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її автор, Горстка Оксана Віталіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент:

Старший викладач кафедри
управління у сфері цивільного
захисту навчально-наукового
інституту цивільного захисту
кандидат наук з державного
управління, доцент

Олена ЛЯШЕВСЬКА

